

Programa a fost aprobată prin Ordin al Ministrului Educației nr. 4686 / 05.08.2003
(Anexa 5).

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ

CUNOAȘTEREA MEDIULUI

CLASELE I – A II-A

București, 2003

INTRODUCERE

Curriculum-ul de Cunoașterea mediului pentru clasele I și a II-a a fost realizat pornind de la stimularea și satisfacerea curiozității științifice a copiilor prin înțelegerea unor fapte și fenomene din universul apropiat. În acest context, programa de Cunoaștere a mediului presupune o cale de cunoaștere activă, prin acțiune directă, a lumii înconjurătoare, valorificând experiența de viață a elevilor.

Învățătorii ar urma:

- să dezvolte curiozitatea elevilor prin angajarea lor în acțiuni concrete de explorare;
- să dirijeze discuțiile dintre elevi în scopul descoperirii semnificației unor fenomene științifice;
- să asigure elevilor materialul didactic necesar investigațiilor;
- să identifice și să folosească resurse din afara sălii de clasă;
- să manifeste respect pentru ideile, deprinderile și experiențele colegilor.

Programa este astfel concepută încât să nu îngreudească, prin concepție sau mod de redactare, gândirea independentă a autorului de manuale sau a învățătorului, precum și libertatea acestora de a alege și de a organiza activitățile de învățare cele mai adecvate atingerii obiectivelor propuse.

Dominantele curriculum-ului actual se pot sintetiza astfel:

- elaborarea unor obiective centrate pe formarea de capacități;
- ofertă de situații de învățare individualizate și diversificate;
- menționarea în curriculum a unor activități de învățare destinate dezvoltării unor deprinderi cum ar fi: observarea, măsurarea, utilizarea informației etc.;
- utilizarea unor obiecte de uz curent, cunoscute de către copii din viața de toate zilele;
- utilizarea și integrarea informației noi în ceea ce elevul știe deja din experiența personală.

I. OBIECTIVE CADRU

- 1. Dezvoltarea capacităților de observare, explorare și înțelegere a realității din mediul înconjurător**
- 2. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea în comunicare a unor termeni specifici, pentru a descrie fenomene observate în mediul înconjurător**
- 3. Formarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător, prin stimularea interesului față de păstrarea unui mediu echilibrat și exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a acestuia**

CLASA I

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacităților de observare, explorare și înțelegere a realității din mediul înconjurător

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
1.1 să descrie caracteristici ale mediului social și cultural	<ul style="list-style-type: none">• efectuarea unor excursii, drumeții pentru cunoașterea cartierului, localității natale.• recunoașterea (în imagini sau în realitate) și denumirea unor obiective socio-culturale, economice, istorice, religioase din mediul apropiat (cartier, localitate natală).
1.2. să identifice caracteristici ale corpurilor din mediul fizic	<ul style="list-style-type: none">• descrierea caracteristicilor observabile ale corpurilor (formă, culoare, dimensiune, miros);• gruparea/clasificarea unor obiecte în funcție de caracteristicile lor observabile;
1.3. să enumere caracteristici specifice ale unor viețuitoare din mediul apropiat	<ul style="list-style-type: none">• observarea unor plante și animale din mediul apropiat;• recunoașterea părților componente ale unei plante/ale unui animal, pe baza unor materiale din natură, planșe, machete, desene;
1.4. să observe și să denumească fenomene din mediul înconjurător	<ul style="list-style-type: none">• observarea în natură a unor fenomene din mediul apropiat;
1.5 să indice unele fenomene din mediul înconjurător	<ul style="list-style-type: none">• recunoașterea unor fenomene ale naturii (ploaie, ninsoare, vânt, fulger, tunet), prin observarea lor în momentul producerii sau prin imagini, planșe, mijloace audio-vizuale;• recunoașterea unor caracteristici ale anotimpurilor și redarea lor prin diverse mijloace (desene, lucrări din plastilină etc.).

2. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea în comunicare a unor termeni specifici, pentru a descrie fenomene observate în mediul înconjurător

Obiective de referință	exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
2.1 să utilizeze un limbaj specific științelor naturii în descrierea unor viețuitoare, fenomene din mediul înconjurător	<ul style="list-style-type: none">• descrierea verbală a unor viețuitoare din mediul apropiat;• comunicarea orală a observațiilor proprii făcute în timpul unor experimente,• jocuri de rol;
2.2 să formuleze întrebări în legătură cu fenomenele observate	<ul style="list-style-type: none">• efectuarea de experimente simple;• observarea unor procese și fenomene din înconjurător în drumeții, excursii;• jocuri, concursuri;
2.3 să utilizeze simboluri și informații referitoare la fenomene observate în mediul înconjurător	<ul style="list-style-type: none">• completarea calendarului naturii (prin desene și simboluri interpretate oral)• descrierea verbală a unor caracteristici ale anotimpurilor, redade prin simboluri.

3. Formarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător, prin stimularea interesului față de păstrarea unui mediu echilibrat și exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a acestuia

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
3.1. să identifice căi prin care poate contribui la menținerea unei vieți sănătoase a plantelor și a animalelor	<ul style="list-style-type: none">• efectuarea unor excursii sau drumeții în scopul observării efectelor unor activități ale omului asupra vieții plantelor și animalelor;• recunoașterea unor măsuri de protejare a plantelor și animalelor;• jocuri de rol, expoziții de desene;
3.2. să participe la acțiuni de îngrijire și protejare a viețuitoarelor	<ul style="list-style-type: none">• îngrijirea animalelor/plantelor de la colțul viu al clasei, din grădina școlii/de acasă;• utilizarea unor unelte și materiale de curățare a mediului (greblă, stropitoare, mănuși de protecție);
3.3. să precizeze câteva reguli de igienă a corpului și a alimentației pe baza informațiilor primite	<ul style="list-style-type: none">• alcătuirea unor postere care cuprind reguli de igienă individuală și colectivă;• prezentarea unor documentare/diapozitive/colaje cu efecte nocive provocate de consumul unor alimente (sucuri cu cofeină, produse fast-food, excesul de dulciuri etc.);• realizarea de desene, lucrări practice cu tematică de educație sanitară;• jocuri de rol, concursuri;• întocmirea programului propriu de activitate zilnică.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

- **Elemente ale mediului social și cultural**
 - Obiective sociale din cartier, localitate.
 - Obiective culturale din cartier, localitate.
- **Plante și animale**
 - Observarea unor plante/unor animale din mediul apropiat al copilului și/sau de la colțul viu al clasei.
 - Recunoașterea și denumirea părților componente ale unei plante (rădăcină, tulpină, frunze, flori, fructe)/ale corpului unui animal (cap, trunchi, membre).
- **Fenomene ale naturii**
 - Fenomene ale naturii: ploaie, ninsoare, vânt, fulger, tunet – recunoaștere în natură sau cu ajutorul unor materiale didactice.
 - Anotimpurile: denumire, lunile anotimpurilor, succesiunea lor, caracteristici (fenomene ale naturii, modificări în lumea vie și activități ale oamenilor specifice fiecărui anotimp).
- **Educație pentru sănătate**
 - Igiena corpului.
 - Igiena alimentației.
 - Programul zilnic al școlarului.
- **Mediul înconjurător și protejarea lui**
 - Acțiuni ale copiilor, care dăunează plantelor și animalelor.
 - Contribuția copiilor la protejarea mediului.

CLASA A II-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacităților de observare, explorare și înțelegere a realității din mediul înconjurător

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a II-a, elevul va fi capabil:

- 1.1 să descrie caracteristici ale mediului natural
- 1.2 să identifice asemănări și deosebiri între viețuitoare din mediul apropiat
* să identifice asemănări și deosebiri între viețuitoare din diferite zone geografice
- 1.3 să observe și să denumească efectele unor fenomene din natură asupra viețuitoarelor

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a II-a, se recomandă următoarele activități:

- Recunoașterea în desene, machete, imagini a unor forme de relief (munți, câmpii);
- Efectuarea unor excursii, drumeții pentru cunoașterea cartierului, localității natale;
- Compararea animalului adult cu puiul acestuia;
- Observarea unor plante și animale din mediul apropiat;
- Recunoașterea părților componente ale unei plante/ale unui animal, pe baza unor materiale din natură, planșe, machete, desene;
- Exerciții-joc de stabilire a unor asemănări și deosebiri între viețuitoare din mediul apropiat;
- Comunicarea (prin desene sau verbală) a unor efecte pe care le au fenomenele naturii asupra mediului înconjurător;
- Observarea în situații concrete sau pe baza unor planșe, imagini etc., a modificărilor din viața plantelor, animalelor, omului, determinate de succesiunea anotimpurilor
- Observarea unor reacții ale plantelor, animalelor, omului la influența factorilor de mediu.

2. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea în comunicare a unor termeni specifici, pentru a descrie fenomene observate în mediul înconjurător

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a II-a, elevul va fi capabil:

- 2.1 să utilizeze un limbaj specific științelor naturii în descrierea unor viețuitoare, fenomene din mediul înconjurător
- 2.2 să formuleze întrebări în legătură cu fenomenele observate
- 2.3 să utilizeze simboluri și informații referitoare la fenomene observate în mediul înconjurător

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a II-a, se recomandă următoarele activități:

- Descrierea verbală a unor viețuitoare din mediul apropiat;
- Comunicarea orală a observațiilor proprii făcute în timpul unor experimente,
- Jocuri de rol.
- Efectuarea de experimente simple;
- Observarea unor procese și fenomene din înconjurător în drumeții, excursii;
- Jocuri, concursuri.
- Completarea calendarului naturii (prin desene și simboluri interpretate oral)
- Descrierea verbală a unor caracteristici ale anotimpurilor, redată prin simboluri.

3. Formarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător, prin stimularea interesului față de păstrarea unui mediu echilibrat și exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a acestuia

Obiective de referință

Exemple de activități de învățare

- La sfârșitul clasei a II-a, elevul va fi capabil:*
- 3.1. să identifice căi prin care poate contribui la menținerea unui mediu sănătos
- 3.2. să participe la acțiuni de îngrijire și protejare a mediului
- 3.3. să enumere și să descrie câteva acțiuni proprii pentru păstrarea igienei locuinței și a clasei
- Pe parcursul clasei a II-a, se recomandă următoarele activități:*
- efectuarea unor excursii sau drumeții în scopul observării efectelor unor activități ale omului asupra mediului apropiat;
 - descrierea (verbală, prin desene, lucrări practice) a efectelor benefice sau nocive ale activității copilului asupra mediului apropiat;
 - jocuri de rol, expoziții de desene;
 - selectarea de imagini, desene, reviste cu diferite tematici legate de mediul înconjurător;
 - identificarea în mediul înconjurător sau/și în imagini a unor zone afectate;
 - jocuri de rol, concursuri;
 - expoziții cu lucrări/jucării realizate din deșeuri;
 - utilizarea unor unelte și materiale necesare activității de curățare a mediului;
 - alcătuirea unor reguli de igienă individuală și colectivă;
 - realizarea de desene, lucrări practice cu tematică de educație sanitară;
 - jocuri de rol, concursuri;
 - activități practice de îngrijire a clasei.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

- **Elemente ale mediului natural**
 - Forme de relief: munți, câmpii .
- **Plante și animale.**
 - Asemănări și deosebiri între plante și animale.
 - **Asemănări și deosebiri între unele plante și animale din alte zone geografice.*
 - Influența factorilor de mediu asupra plantelor și a animalelor.
- **Efectele unor fenomene ale naturii asupra viețuitoarelor**
 - Modificări în viața plantelor și a animalelor, determinate de succesiunea anotimpurilor.
 - Activități ale omului specifice fiecărui anotimp, în mediul rural sau urban.
- **Educație pentru sănătate**
 - Igiena locuinței.
 - Igiena clasei.
- **Mediul înconjurător și protejarea lui.**
 - Acțiuni ale copiilor, care dăunează mediului natural.
 - Protejarea mediului de către copii.